

DR ČENĚK MARIA TOMÍŠKO

JSME V RUKOU

BOŽÍCH

O BOŽÍ PROZŘETELNOSTI

LADISLAV KUNCÍŘ V PRAZE

JSME V RUKOU BOŽÍCH

JSME V RUKOU

BOŽÍCH

O BOŽÍ PROZŘETELNOSTI

Napsal Č. M. Tomáško

LADISLAV KUNCÍŘ V PRAZE

1947

Ó, PANE, slyš, jak v nebes výš
se nese naší prosby hlas!
Když dopouštíš, by přišel kříž,
jen klesnout pod ním nenech nás!
Ty's Otec náš - a lid svůj znáš!
Co bez Tebe by zmohl sám?!
Ty's naše stráž! - Ty sílu dáš!
Ó, nedej zahynouti nám...!!!

ÚVOD: BŮH A SVĚT

Stojíme pod klenbou gotické katedrály. Díváme se vzhůru a náš duch zalétá do hlubin věků dávno minulých. Jaká mohutná a velebná řada by to byla, kdyby se nám zjevili všichni, kdož někdy jakýmkoliv způsobem na chrámu pracovali. Jaké to hemžení rukou, jaké to hromady nejrůznějších nástrojů! Co potu a námahy, co času a důmyslu bylo zde za dlouhá staletí vynaloženo! Ale všichni ti lidé nevykonali vlastně nic jiného, než že materiálu, který napřed musili mít, dali určitý nový, ušlechtlejší, umělecký tvar. Z beztvárných balvanů vysekali a složili pilíře a krásu kamenných oltářů, z hlíny napálili cihel a navršili ve zdi, z kmenů vyřezali sochy a řezby, jimž se podivujeme.

Přetvářeli tedy materiál - a tato jejich dovednost se nazývá uměním.

Leč oč nekonečně výše stojí působení Boha - věčného Umělce, který nepotřebuje nic k tomu, aby něco vyvolal k existenci. Nepotřebuje hmotné látky, nepotřebuje cizí pomoci, žádného nástroje, žádné námahy žádného času. Bůh není přetvořovatelem, On a jedině On dělá něco z ničeho, jedině On jest Stvořitelem. Ale z toho vyplývá, že Bůh všechno stvořil, neboť stvořitelská činnost Boží právě v tom spočívá, že Bůh ke stvoření ničeho neměl a nepotřeboval jako předpokladu.

Krásně malebným způsobem to vyjadřuje svatý Augustin: „Řekl jsem ke všem věcem, které obstoupily dveře mého těla: „Povězte mi o Bohu mém! Povězte mi něco o něm!“ A vzkřikly všechny hlasem velikým: „On stvořil nás!“ Potom otázel jsem se tohoto hmotného světa: „Pověz mi, jsi-li ty Bůh můj, čili nic?“ A odpověděl mi hlasem silným, řka: Nejsm já,

ale skrze Toho jsem já, jehož hledáš ve mně! On stvořil mne, nade mnou hledej Toho, který spravuje mne a který učinil tebe! Otazování věcí stvořených jest hluboké rozvažování a zkoumání jejich. Odpověď jejich je svědectví o Bohu, neboť všechny věci ty spolu volají: „Bůh stvořil nás!“ (Soliloquium animae, c. XXXI.).

Když slavný astronom Jan Kepler (1571-1630), žijící také několik roků v Praze za Rudolfa II, objevil tak zvaný třetí keplerovský zákon o pohybu hvězd, připsal k němu tato slova: „Veliký je náš Bůh, veliká je jeho moc, nekonečná moudrost. Velebí jej nebesa i země, slunce i měsíc, hvězdy, každá věc svou řečí...”

Ale táž všemohoucnost, která stvořila svět, působí také, že svět dále trvá - čili Bůh, stvořiv svět, jej také zachovává. Bez přispění Božího svět by úplně zmizel - přešel by v pouhé nic, neboť stvořením z ničeho povstal. Budova může více méně

trvati bez toho, kdo ji postavil, obraz může za určitých podmínek býti celkem v neporušenosti, i když malíř již celá stalletí práchniví v hrobě, neboť architekt i malíř toliko přetvořili, co nějak bylo již před nimi a může tudíž nějak trvati i po nich a bez nich. Svět však, jež Bůh stvořil z ničeho a není pouhým přetvořením něčeho, musí nutně Bůh neustále v trvání udržovati.

Objasněme si to přirovnáním: Světlo osvětluje temné předměty potud, pokud na ně vysílá své paprsky. Přestane-li světelný zdroj paprsky vydávati, zmizí všechno světlo a všude se rozprostírá čirá tma. Podobně i svět trvá potud, pokud Bůh jej svou vůlí udržuje. Kdyby Bůh jen jediný okamžik přestal svět udržovati, ihned svět by se rozpadl v nic. (Špaček: Katolická věrouka II. str. 29.).

Ale to ještě není všechno. Přichází třetí skutečnost. Bůh svět spravuje, čili o všechno se stará, vše řídí a vede moud-

rou dobrotou k cíli, pro který svět stvořil. Tímto cílem jest sláva Boží a spása lidstva. Tuto skutečnost obyčejně krátce vyjadřujeme, že světem vládne **B o ž s k á**
P r o z ř e t e l n o s t.

I. SKUTEČNOST BOŽÍ PROZŘETEL- NOSTI

Kdo věří v Boha a ve stvoření světa, musí - chce-li důsledně mysliti - připustiti také světové řízení Božské Prozřetelnosti.

Vizme loď, plující na širém moři. Zdali je snad ponechána jako hříčka větrům a vlnám? Ne! Mohutná paže kormidelníkova a bdělé oko kapitánovo dávají lodi směr přesně stanovený a vypočtený podle mapy a kompasu. Kdyby loď plula bez cíle a nebyla nikým řízena, nýbrž kormidelník i kapitán by ji nechali libovolně plout, právem bychom mluvili o šílenství a nerozumu. A což, lze si myslit o Bytosti nejmoudřejší - o Bohu, že stvořil svět a pak se o něj již dále nestará? Stvořil-li Bůh tento svět, musil být v mysli Boží světu vytčen určitý

účel, určitý cíl, právě tak jako kormidelník a kapitán dávají lodi určitý směr. Každé rozumné bytosti tane na mysli určitý plán, podle něhož zřizuje své dílo, aby došlo účelu, k němuž je zaměřeno. Popříti tento plán v mysli Boží znamená popříti nejvyšší Moudrost Boží, popříti Boha vůbec.

Vizme otce rodiny. Nejen pečuje o její živobytí, nýbrž stará se i o prostředky, jež by vedly k cíli, to jest k blahu rodiny. Kde vidíme, že otec tak nejedná, tam právem můžeme říci, že je to špatný člověk. A kdo je Bůh? Bytost nejsvětější - Dobrota nekonečná! Mohli bychom se o Bohu domýšleti, že by takřka škodolibě provedl se svým tvorstvem zlomyslný a hrubý žert, dav mu existenci, způsobiv, aby povstalo, ale více se o ně už nestaraje?!

Vizme nějakého umělce, třeba virtuosa za hracím stolem katedrálních varhan. Jeho ruce klouzají po klávesnici a prosto-

rou chrámovou vznáší se velebný zvuk královského nástroje. Dole v chrámové lodi lidé naslouchají krásné hudbě a podle její lahody a líbeznosti usuzují na vysokou úroveň umělce. „Jak ovládá varhany!“, šeptají si v obdivu. A proč, odkud tato mistrnost? Poněvadž virtuos ví přesně, kam sáhnout, který rejstřík vysunout, kdy zaburácet na plno, a kdy zas ztlumit hru v šelest májového vánku - zkrátka zná využití všech prostředků, které vedou k tomu, aby dosáhl výsledku, krásné hudby. A kdo je Bůh? Umělec nad umělce - zdroj umění a dovednosti - V š e m o h o u c n o s t s a m a ! Je možno upříti všemohoucímu Mistru a Tvůrci všehomíra, že neřídí a neovládá svých tvorů k tomu, aby vyznívala synfonie jeho oslavy? Ale, je-li tomu tak, musí přece vědět o každém tvorů od nepatrného prášku až k ohromnosti nebeských těles, od nepozorovatelně malého nálevníčka v kapce vody až k úžasné velebnosti andělských bytostí. A

všechno toto tvorstvo musí vésti podle určitého plánu k vytčenému cíli!

Ano, už z pojmu samého Boha, jakožto bytosti nejvyšší moudré, nejvyšší dobré a nejvyšší mocné, nutně vyplývá - jak jsme právě na třech přirovnáních objasnili - uznání Boží Prozřetelnosti.

Avšak i z účinků Božího díla přicházíme k závěru o Božské Prozřetelnosti. Zadívejme se do knihy přírody, čtěme v jejích řádcích a zvíme o Prozřetelnosti Boží. Vezměme v úvahu jenom určitý výsek světového veškerenstva - nerozumné živočišstvo a v něm obraťme svůj zřetel na příklad na - včely. Jak skvělý důkaz nám podávají, že nejen účelně jsou vybaveny vším, čeho ke své práci potřebují, nýbrž jsou přemoudře řízeny k cíli jim vymezenému. S velikou námahou z vosku budují buňky svých plástů, do nichž nosí med. Zda to není důkaz moudré Prozřetelnosti, jež včely naučila dělati takové prostory buněk, že při nejmenší spo-

třebě stavební hmoty docilují největšího prostoru? O čem lidé ve své zvědavosti nezačnou někdy spekulovat?! A tak tedy slavný matematik Réaumur (1683-1757), jehož jméno známe z teploměru, vzal si za úkol vypočísti, jaké musejí býti úhly, které svírají šikmo položené buňky, aby objem buněk byl co největší. Chtěl zkrátka překontrolovat Boží moudrost v přírodě. S logaritmickými tabulkami v ruce počítal a počítal - až konečně přišel na to, že rozdíl mezi skutečnou včelí buňkou a jeho výpočtem dělá dva stupně. Včely to tedy dělají špatně! Mýlí se o dva stupně! Takové bylo přesvědčení slavného počtáře. I kdyby tomu tak bylo, musili bychom se divit dovednosti včeliček a musili bychom je pokládat za pravé mistry jejich práce. Kéž by všichni inženýři z nejvyšších technických škol se zmýlili vždycky jen o pouhé dva stupně! Ale co bylo nejlepší: nemýlily se včely, zmýlil se Reaumur - ovšem nezaviněně. Jak se na to

přišlo? Jednou ztroskotala loď. Kapitán byl volán k odpovědnosti a obviněn, že špatně vypočetl úhel, podle něhož se měla loď brát, aby obeplula nebezpečné místo. Kapitán předložil své výpočty a odborná komise potvrdila, že byly naprosto správné. Tedy kde vězela záhada? Přišel na to bystrý matematik, který zjistil, že neštěstí zavinila chyba v logaritmických tabulkách, jichž kapitán užil k výpočtu. Potom se vzpomnělo na Reaumura a jeho včeličky. Inu ovšem, Reaumur použil právě tak chybných tabulek jako kapitán. Znovu byla přepočítána matematická účelnost včelí práce při stavbě buněk - tentokráte podle správných logaritmů. A ejhle - ukázalo se, že včely skutečně staví tak, že spotřebují nejméně vosku a získávají přitom největší objem prostoru. A přece víme, že včely nemají rozumu. Kolik jiných dokladů bychom mohli uvést z říše rostlinné! Kolik podivuhodně účelného by nám pověděly nerosty! A co

ony světy hvězdného nebe! A to vše je příroda nerozumná! Což teprve člověk s celým svým tělesným i duševním životem! Jaká to skladba a souhra přerozmanitých činitelů! Kdo to všechno řídí? Kdo je všeho toho Pánem a Vládce? Ó, stvořený světe, velkolepá dílno Boží! Taková rozmanitost, takové množství jedinců i druhů a přece jaký to určitý světový řád, v němž bytosti na pohled různé jsou spojeny v jediný velkolepý celek! Odkud je to všechno? Chceme odpověď?

„Pojem světového řádu předpokládá rozum Boží, který jej od věčnosti pojal; a řízení a udržování tohoto řádu předpokládá vůli Boží, která nad ním bdí a ke stanovenému cíli jej řídí.“ (Špaček: Kato­lická věrouka II, 42.).

Tato pravda, která vyplývá ze zdravého, správně a důsledně uvažujícího rozumu, byla vždycky přesvědčením pokolení lidského, vkořeněným do samé přirozenosti člověka. Prosebná mod-

litba, kterou vysílá v rovníkovém pralesě divoch ke svému božstvu nebo věřící křesťan pod klenbou majestátní katedrály k Otci světél, zda není důkazem, že zde i onde se uznává někdo Nejvyšší, do jehož rukou je položen lidský život se všemi jeho ději a zjevy?! Jak toto přesvědčení dávají bezděčně na jevo lidé, kteří se o Boha valně jinak nestarali, když najednou se octnou v nebezpečí nebo ve velkém bolu? Kam se to náhle stáčejí jejich oči? Vzhůru k nebesům! Jak výmluvné jsou tyto jejich pohledy, plné prosby a bázně! A jestliže naopak vyšlehnou z očí zlostné blesky nenávisti a vzteku a z úst se ozvou slova rouhání a kletby proti Bohu, zdaž to není opět potvrzením, že tito bezbožní ve skutečnosti počítají s Bytostí, která je nad nimi a řídí jejich životní dráhu?! Neboť kdyby nebyli přesvědčeni, že Bůh do osudů lidských zasahuje, zajisté by se mu nerouhali, kdykoliv se jim neděje tak, jak si toho přejí.

Tedy rozum lidský nám svědčí o Božské Prozřetelnosti z pojmu Boha, ze světového řádu a z přesvědčení lidstva.

A což teprve když přehlédneme k našim přirozeným zdrojům víry?! Jaké poklady myšlenek, jaké paprsky hřejivých slov a výroků o Boží Prozřetelnosti najdeme v Písmě svatém! Mlčením přejdeme ona velmi četná místa, jež svědčí o řízení světa, který vyšel z tvůrčích rukou Božích. Omezme svoji pozornost na úchvatné a malebné zdůrazňování otcovské Boží péče o člověka a jeho potřeby! Člověk podle Písma svatého jest střed pozemského tvorstva. K vůli němu je vše ve viditelném světě uspořádáno, on jest především předmětem Boží Prozřetelnosti, projevující se v péči o něho. Jak o tom úchvatně mluví Pán Ježíš! Aby tuto pravdu jasněji zdůraznil a vložil učedníkům na srdce, vyzývá je, aby pohlédli na ptactvo nebeské, na kvítí polní, jež dostává od Otce v nebesích, čeho mu třeba. Oč více

Otec bude mít na zřeteli nás, lidi s ne-smrtnou duší, své přijaté syny a dcery! (Srovnej Mat. 6, 25-30.) Vždyť On ví o každém vrabečku na střeše a o každém vlásku naší hlavy! (Srovnej Mat. 10, 29. 30.)

Zda podobenství Spasitelova nejsou krásnými obrazy, jež nám líčí moudrost, dobrotu a spravedlnost Boží Prozřetelnosti, starající se o nejvyšší blaho lidí?! Co by mu bylo po ztracené zabloudivé ovečce, která se zatoulala snad jen z pouhé vrtošivosti, kdyby byl jen nájemníkem ovcí?! Ale ne, On je pastýřem, nikoliv jen ledajakým, nýbrž dobrým, nejlepším pastýřem a zná své. Co udělá tedy se ztracenou ovečkou? Půjde ji hledat, nohy si zkrvaví, ruce rozedře, ústa voláním unaví - ale neustane, dokud ji nenajde. A když ji nalezne, vloží ji s radostí na svá ramena a přijde domů, svolá přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou, neboť jsem našel ovci, která se byla ztratila...!“

(Srovnej Jan 10, 11-16 a Lukáš 15, 4-6.)

A jakou modlitbu dá lidstvu tento Božský Učitel, když k němu zazní prosba: „Pane, nauč nás modliti!?” (Lukáš 11, 1.) Modlitbu provanutou vírou v Boží Prozřetelnost. Od věcí tělesných postupují naše prosby v druhé polovině modlitby Páně k věcem duchovním: Nejprve učí nás prositi Boha za chléb vezdejší, pak za odpuštění hříchů, jichž jsme se skutečně dopustili, pak za ochránění hříchů budoucích, abychom dosažených milostí neztráceli a konečně, aby nás chránil a oprostil všeho zla.

Tedy Boží Prozřetelnost neomezuje se jen na pozemské potřeby člověka. Obestírá celý běh života a jednotlivé události v něm. I když našemu lidskému a jednostrannému rozumu tyto události životní zdají se býti nepochopitelné a leckdy zcela opačné našim přáním a prosbám, přece bdí nad námi Boží oko a náš život řídí

Otcova ruka. Právě tehdy více než jindy máme si býti vědomi slov svatého Petra: „Pokořte se pod mocnou rukou Boží, aby vás povýšil v čas navštívení, složíce veškerou svou starost na něj, neboť on má péči o vás.” (1 Petr. 5, 6. 7.)

II. NÁMITKY PROTI BOŽÍ PROZŘETELNOSTI.

A zde se právě dotýkáme citlivého místa svého života. Radostně a bez obtíží uznáváme nad sebou Prozřetelnost Boží, když její dlaň rozdává sladkosti a štěstí tohoto života. A tak také vypadá naše modlitba. Je radostná a ochotná, když věci jdou tak, jak si přejeme. Stává se netrpělivou, když se nám neděje, jak jsme si předem ve svých tužbách a přáních věci a záležitosti nejlépe vymalovali. Podobáme se dítěti, které hodí do automatu peníz a pak hned s jistotou čeká, že mu vypadne bonbon. Tehdy je s automatem spokojeno. Ale nestane-li se tak, dítě se hned zlobí a mračí na ošklivý automat. Nejednáváme s Pánem Bohem také tak? Svými rozumy jsme si něco usmyslili jako věc nej-

lepší - a pak téměř bychom chtěli předpisovati nekonečné Moudrosti Boží, co, kdy a jak má zařídit, měříce všechny své děje, zájmy a potřeby toliko mírou tohoto pozemského života. A z tohoto našeho nesprávného jednání a smýšlení rodí se ve stinných okamžicích života naše trojí: Proč?, jako výčitka proti Božské Prozřetelnosti:

První Proč: Když Bůh všechno vede a řídí a když On je nejvýš dobrý, proč je ve světě tolik utrpení?

Druhé Proč: Když Boží Prozřetelnost vše spravuje a když Bůh je nejvýš svatý, proč je ve světě tolik hříchů?

Třetí Proč: Když Bůh o vše pečuje a když je nejvýš spravedlivý, proč tak často lidem hodným se vede zle, kdežto lidé nešlechtní a hříšní jsou v blahobytu a štěstí?

Hled'me na tato „Proč“ dáti odpověď, pokud je to možno našemu lidskému rozumu. Neboť by bylo pošetilou troufalostí

chtít tak výstižně proniknout do plánů Božích, že by nám byly všední a průzračnou samozřejmostí. Svatý Pavel k Římanům v úžasu volá: „Ó, hlubokosti bohatství a moudrosti i vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelní jsou soudové jeho a nevystihlé cesty jeho! Neboť kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo byl jeho rádcem?“ (Řím. 11, 33. 34.) A svatý Augustin velmi přiléhavě praví: „Přijdeme do kovárny a neodvážíme se posuzovat práci kovářovu, ale plány Boží v dílně světa haněti, na to si troufáme!“ (In Ps. 148, n. 12.) Tedy je nám především v hluboké pokoře si uvědomiti, že Bůh jest svrchovaným naším Pánem a nikoliv naším sluhou nebo naším žákem. Ovšem rozum lidský, nemůže-li tedy naprosto proniknouti plány Boží, může ukázati, že to, co se namítá proti Boží Prozřetelnosti, ve skutečnosti s ní v rozporu není, nýbrž naopak jest s ní v naprosté shodě.

Boží Prozřetelnost a utrpení.

Tedy nejprve, zda odporuje Boží Prozřetelnosti zlo ve světě.

Můžeme mluvit o dvojm zle: Jest zlo fysické, jemuž říkáme obyčejně utrpení, na příklad nemoc, nouze, neštěstí, hlad, válka, neúroda, zkrátka takové zlo, které spočívá v nedostatku opačného dobra v řádu fysickém. A pak je zlo mravní, to jest vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího, čili hřích. Tedy první „Proč“ se týká zla fysického - různých béd a bolestí tohoto života.

Především poznamenáváme, že zde nebereme zřetel na zla zaviněná, nýbrž spíše na zla nezaviněná. Neboť kolik je nemocí, kolik podlomených životů z prostopášného a hříšného požitkářství! Kolik nehod, úrazů a zmrzačení z nerozumného přepínání tělesných sil ve sportovních rekordech! Kolik chudoby a bídy z vášně pití a karbanu! O takovýchto bédách lidských

zde nemluvíme, neboť jen mysl naprosto pobloudilá by mohla takováto zla, jež jsou smutným ovocem lidských vášní, přičítati na vrub Pánu Bohu. Zde zajisté platí: Co kdo sije, to bude i žíti. Tedy jde nám zde o zla, nehody a bědy, jež nás postihují, aniž bychom cítili výčitky svědomí, že bychom nějakou vášní, nezřízeným životem si je byli přivodili. Jde nám o zla nezaviněná.

Chce Bůh tato zla? Jest to On, který je posílá? A jaký k tomu má důvod? Odpovězme nejprve malým přirovnáním. Míti ruku jest zajisté dobro a býti bez ruky jest citelný nedostatek - je to fysické zlo. A přece člověk si dává často velmi rád amputovati nezdravou paži, jen když touto amputací zachová ohrožený tělesný život, čili člověk si dává uříznout ruku ne proto, aby byl bezruký, nýbrž aby zachránil život, což je vyšší fysické dobro než mít ruku.

Anebo vizme jiný případ: Zřící se něja-

kého fyzického dobra a naopak voliti něco obtížného a bolestného, tedy fyzické zlo, za účelem dosažení dobra vyššího řádu, to jest dobra mravního. Chceme doklad? Vizme tichá posvátná místa, kde hrdinné bytosti dobrovolně volí tuhý život odříkání a kajícínosti, aby tím dosáhly dobra mravního, pokory, trpělivosti a obětavosti, jejichž květy vidíme rozkvétat u lůžek nemocných, v ústavech lidské bídy a opuštěnosti, kde jejich měkká dlaň dovede vkládat úsměv do tváří trpících a sirotků! Vizme bytosti, které velkodušným slibem doživotní čistoty vkládají svá srdce na obětní oltář Božské Lásky, zříkajíce se jednou provždy domácího krbu vlastní rodiny, aby takto tím širší a obětavější láskou mohly obejmouti co největší duchovní rodinu duší lidských ve svém kněžském anebo apoštolském poslání! Vzpomeňme konečně na svoji maminku! Zda nepředvíдалa a nevolila fyzické zlo tělesného utrpení, když ochotně a lásky-

plně byla hotova bolestmi zaplatiti vyšší dobro obětujícího se mateřství?! Nechtěla tyto bolesti pro ně samé, nýbrž chtěla je, aby nás přivedla na svět.

Tedy, volí-li člověk nějaké fysické zlo za účelem dosažení mravního dobra, jež jest proti němu nejen dobrem větším, nýbrž také dobrem vyššího řádu, nejeví se v tom zajisté žádná nepřístojnost.

A nyní to obraťme na Boha! Bůh nechce zlo fysické přímo, to jest pro ně samé. Bůh není ukrutníkem, který by se kochal pohledem, jak lidský červíček se svíjí bolestně v prachu země. To zajisté by bylo proti dobrotě Boží! Ale právě, jak jsme ukázali, může i Bůh na své tvory sesílati různá fysická utrpení, různé kříže, aby jim těmito bolestmi opatřil mnohá jiná a větší dobra jak řádu fysického, tak i mravního. Seslané utrpení není cílem, nýbrž prostředkem, jímž Božská Prozřetelnost zasahuje do našeho života, aby nás vedla k vytčenému cíli. Dobra, jichž

se nám utrpením dostává, bývají mnohdy zahalena našemu pozemskému poznání - ale objevují se nám v plné kráse, jestliže si na ně posvítíme nadpřirozeným světlem víry.

Snažme se v tomto světle dobře porozumět těmto několika pravdám: 1) Především důležitá skutečnost jest, že se v e l m i č a s t o k l a m e m e, nazývajíce utrpením něco, co vlastně jest naším velikým dobrem a prospěchem. Často býváme jako rozmarné děcko, které uvidí na stole břitvu, svůdně se třpytící v paprscích slunce! Ó, jaká to krásná věc, jak líbivá, jak lákající! Dítě natahuje ruku a chce tento blýskavý předmět mít jako hračku. Rozumná matka nejen dítěti břitvu nedá, nýbrž ještě je potrestá, chce-li mermomocí předmětu dosáhnouti. Je snad matka proto zlá? Je onen citelný tělesný trest, který v zápětí má náramný nářek a pláč, projevem krutosti a nelásky? Nikoliv, i kdyby nahněvané děcko si to ti-

síckrát myslilo a říkalo. Jak jsi pošetilý dětský rozumku! To bys nejdříve musil uvážit a v plné míře si představit, jak by to bylo dopadlo, kdyby matka nebyla zakročila - a pak bys poznal její velikou dobrotu! Co víš, ty nerozumná dětská hlavičko, o pořezaných a krvácejících dlaních, co víš o palčivých bolestech lékařského ošetření řezných poranění? To vše ti uniká - a jen a jen pláčeš, že maminka nedala ti lesklou břitvu!

Dříve nežli my lidé v neštěstí bychom si mohli trpce stěžovat na Prozřetelnost Boží, musili bychom poznat, co by se nám bylo stalo, kdyby Bůh nebyl třeba i bolestně zasáhl. Či není zdraví, bohatství, sláva v rukou tak mnohých břitvou, které zneužívají ke své zhoubě? A kdo z nás sebe tak dokonale zná, že by se mohl na sto procent pro celý život zaručit, že těchto darů nikdy nezneužije pro škodu svého časného, ale zvláště věčného života? A když tedy Bůh, jenž ve své vševědoucnos-

ti vidí lépe a vidí dále než my, nám tuto břitvu - byť se zdála sebe blýskavější - z rukou vezme, je to krutost, anebo láska Boží?

Udělat kariéru, vyniknout a proslavit se ve svém oboru a zaměstnání - zda-li to nebývá touhou mladých duší?! Je to dobré? Je to zlé? Ani to, ani ono, díváme-li se na věc samu o sobě. Dobrou stává se tato snaha, je-li jí dobře užíváno. Špatnou se stává ze špatného použití. Kolika lidem na vrcholu kariéry začal jejich mravní pád! Je tudíž neúspěch, ztráta slávy a věhlasu vždycky skutečným zlem? Vzpomeňme na svatého Alfonse z Liguori (1696-1787). Měl takové nadání a slynul tak velikou učeností, že v jinošském věku pouhých 16 let a necelých čtyř měsíců, dne 21. ledna 1713 byl slavnostně prohlášen za doktora obojího práva. Obdiv a úspěchy na právnické dráze z něho činily miláčka tohoto světa. Ale Boží Prozřetelnost zasáhla nečekaně a v pravý čas. Ro-

ku 1723 se konal v Neapoli soud, při němž šlo o velké peníze - asi o 50 milionů, přepočítáno na naši měnu. Při vedl Alfons. Celý měsíc studoval dokumenty a úplně se přesvědčil, že jeho klient je v právu. A přece při prohrál. Nevšiml si důležité poznámky na jedné listině, kde se činí rozdíl mezi předáním majetku podle starého práva lombardského a podle práva anžuského. Aspoň dvacetkrát měl onu listinu v rukou, ale po každé unikla nešťastná poznámka jeho pozornosti. Pokoření Alfonsovo bylo hluboké. Vrátil se domů, nevěda ani kudy šel, doma se zavřel do svého pokojíku, tři dny nejedl a nepil, až konečně překonán slzami matky, která hlasitě hořekovala nad ním, že jí hladem zemře, snědl řízek melounu. Když se Alfons vzpamatoval z hrozná rány, bylo mu jako Šavlovi před Damaškem: „Páne, co chceš, abych činil?“ Bůh mu brzy odpověděl. Při návštěvě nemocnice nezhojitelných třikráte slyší ve svém nitru

tajemný hlas Boží: „Zanech světa a dej se mně!“ Alfons vstupuje do semináře a dne 21. prosince 1726 je posvěcen na kněze, čímž se dostává Církvi nejen výborného pastýře duší, plodného duchovního spisovatele, jehož spisy se dožily již tisícího vydání, zakladatele Redemptoristů, nýbrž nad to nade vše velikého světce. (Srovnej Suchomel-Korvas: Duchovní zátíší, strana 79-84.) Nebylo vlastně trapné fyzické zlo, ztráta kariéry ve světě, pro svatého Alfonse velikým požehnáním Božím?

Mám na mysli kněze, který byl upoután patnáct let na lůžko, nemoha se hnouti. Nenaříkal. Vzpomínal jen často na odpadlé kněze, mezi nimiž bylo několik jeho kolegů ze studií. V opravdové pokoře říkával: „Kdo ví, co bych byl mohl provést, kdyby Pán Bůh nebyl mě navštívil. Trpím, ale přece s tam těmi za nic bych neměnil...!“

„Pane, Ty tomu rozumíš lépe než já!“, tak

musíme snímat ve chvílích utrpení s duchovního svého zraku brýle mámení.

2) Druhá pravda, kterou v utrpení musíme uznat, jest, že jsme hříšníci, kteří zasluhují trestu. Obyčejně naše sebeláska nám lichotivě našeptává, že jsme kdo ví jak dokonalí. Ba jsou křesťané, kteří říkají: „Nikoho jsem nezabil, nikoho neokradl, tedy nemám hříchů!“ Jako kdyby to bylo vše! Hřešit se může myšlenkami, žádostmi, zanedbáváním povinností, hříchy cizími! „Řekneme-li, že hříchu nemáme, sami sebe klameme, a pravdy v nás není,“ praví svatý Jan (1. Jan 1, 8.) Každý z nás máme zápis u Pána Boha a tam jsou dvě položky: Má dáti a Dal. Boží Spravedlnost musí přijíti na své až do posledního haléře. A utrpení nám pomáhá tento poměr dlužníka k Božskému Věřiteli uvádět do pořádku a vyrovnání.

Předně utrpení přivádí hříšníka k Bohu. Kříž, který dopadne na naše bed-

ra, jest nejvýmluvnějším kazatelem, jenž nás vybízí, abychom přehlédli stav své duše a očistili ji pokáním a kajícností. Kdyby nebylo přišlo utrpení, marnotratný syn nebyl by se kajícně vrátil k otci. Bůh je dobrý Otec, ale také moudrý lékař, který utrpením dovede vyříznout z nás nádor duchovní pýchy a všech ostatních hříšných sklonů." Zda z úst Nejvyššího nevychází jak zlé, tak dobré? Proč reptá člověk, pokud žije, smrtelník pro tresty za své hříchy? Pilně zpytujme své mravy, zkoumejme je a vraťme se k Hospodinu!", napomíná Písmo svaté (Pláč 3, 38-40). Kolik lidí přivedlo ke zpovědnici právě nějaké utrpení!

Dále: i když jsme hříchy vyznali, jich litovali a jejich odpuštění ve svátosti pokání dosáhli, zbývá ještě za dostučinit za ně častými tresty. Vina a trest jsou dvě rozdílné věci. Může býti odpuštěna vina a nemusí býti prominut trest. Jen věčný trest spolu s vinou se

odpouští ve svátosti pokání a částečně trest časný podle míry Prozřetelnosti Boží. Ale zcela jistě určité časné tresty si musíme za hříchy odpykat. A k tomu je utrpení tohoto života.

Svatý Vincenc Fererský to vyjadřuje pěkným přirovnáním: Dva poddaní byli dlužni svému králi velkou částku peněz. Když neplatili, dal je král uvěznit. Ale potom se mu jich zželelo při vzpomínce, že by doživotně měli býti v žaláři a chtěl jim tedy poskytnouti příležitost dluhu se zbavit. Vzal dva velké měšce plné zlata a šel k vězňům do žaláře. Každému z nich hodil měšec na hlavu, až se jim úderem v očích zamžilo. Jak se zachovali dlužníci? Zatím co jeden zlostně měšec odkopl králi zpět pod nohy, druhý takto v duchu uvažoval: Král mi hodil měšec, z něhož mohu zaplatit dluh. Shýbl se pro zlato, vyplatil dlužnou částku a byl propuštěn na svobodu. Každý z nás je dlužníkem před Bohem. Pocítíme-li tedy ránu

utrpení, chopme se ho a plaťme z něho své dluhy!

3) Ale je ohromný rozdíl mezi lehkým a těžkým hříchem. Jsme sice všichni hříšníci - jedinou Pannu Marii vyjímaje - v tom smyslu, že i spravedlivý, jak praví Písmo svaté, denně dopouští se mnoha nedokonalostí. (Srovnej Přísloví, 24, 16.) Leč smrtelných hříchů máme a musíme se varovat jako největšího neštěstí a skutečně s pomocí Boží mnoho lidí žije spravedlivě, to jest bez těžkého hřichu, čili v milosti posvěcující, jež je činí přáteli a dítkami Božími. Bohu díky, jestliže patříme k nim také my. Bohu díky, jestliže svědomí nám nevytýká žádného smrtelného hřichu. Jsme pak předmětem zvláštního zalíbení Božího, zvláštní otcovské lásky Boží. A najednou zdrtí nás utrpení... Jak se to dá srovnat? Bůh mne miluje a chce, abych trpěl?

Tuto velikou životní záhadu řeší starozákonná kniha Jobova, která poukazuje na

to, že utrpení spravedlivého má ráz očisty a přechodu k větší slávě a odměně.

Předně v utrpení se očišťují a upevňují ctnosti spravedlivého. Oheň a žár utrpení přetavuje zlato jeho duchovního života a dává mu větší ryzost a čistotu. Vše veliké a krásné se rodí z utrpení, z oběti. Z křemene nelze jinak vykřesat jiskru než úderem ocilky. Ovoce nemůže jinak sladce dozrát než v úpalu letního slunce. Zrno nemůže jinak dát jemnou mouku než drceno mezi dvěma mlýnskými kameny. Tak také jiskří, dozrávají a zjemňují se naše ctnosti právě v hodinách utrpení. Dub tím hlouběji zapouští kořeny, čím více jeho větvemi vichr cloumá! Zda důvěra, tato míza lidského života nejde ruku v ruce jako těšivá spolusestra, provázející utrpení? Což nemodlíme se denně při stupňových modlitbách s knězem: „Oslavovati budu tebe na citaře, Bože, Bože můj! Proč jsi smutná duše má a proč

mne rozechvíváš? Doufej v Boha, neb ještě mu děkovati budu, onť spása má a Bůh můj!" (Ž. 42, 4. 5.) A ve starobylé písni „Tvůrce mocný!" zpíváme:

*Když je nejhůř, Ty jsi nejbliž,
Ty znáš v bidě přispěti,
u Tebe je pomoc nejspíš,
kdo se k Tobě přivětí...*

Dále spravedlivý si musí uvědomovati, že k věčně radostnému Alleluja v nebesích se zde dole jde přes velkopáteční Kalvarii. Víra v život věčný a jeho odměnu jest mu dostatečnou odpovědí na otázku: Proč trpím? „Kdyby nebylo života věčného, který přinese člověku přiměřenou odplatu za všechny svízele a útrapy vezdejšího života, byl by tento život nepochopitelným a nesnesitelným břemenem. Zlo, jež jest spravedlivým na tomto světě trpěti, chová v sobě zárodek, jenž po smrti klíčí, se rozvíjí a vydává

ovoce věčného života. Od onoho okamžiku, kdy Syn Boží stav se člověkem, přijal na se bolesti a strasti člověčenstva a za ně na kříži umřel, má každé utrpení velikou mravní sílu a moc. Kristus každou strast posvětil a učinil ji obrozující lázní, do níž ruka Boží lidskou duši ponořuje, aby ji obmyla a posvětila. V rukou Božích jest utrpení nástrojem k mravnímu zdokonalení člověka, je bohatým zdrojem milosti a pečeti Boží lásky. Radostná zvěst o věčném životě jest mostem, jenž spojuje nebe se zemí, je zářivou duhou, která se trpícím ukazuje, když je nemoci, strasti a nehody jako temné mraky obklopily a dává jim záruku, že šťastně všechno překonají." (Špaček: Katolická věrouka II. str. 49.)

Bůh chce nám připomenouti, že země není rájem, nýbrž zápasštěm a že věnec slávy v nebesích se získává nikoliv zahálkou, nýbrž námahou.

Kterýsi král chtěje vyzkoušeti smýšlení

svého syna, předvedl jej před dva stoly, z nichž na jednom byla koruna a žezlo, na druhém meč a přilba. „Vol!“, řekl otec synovi. A syn si zvolil meč a přilbu. Byl otázan po důvodu své volby, řekl: „Tady tím dosáhnu tam toho!“ Ano, tak i křesťan si uvědomuje, že utrpením dosáhne koruny věčné slávy.

Avšak ještě třetí myšlenky se musí chopiti křesťan. Svatý Pavel na několika místech rozvádí obraz našeho vnitřního spojení s Kristem skrze milost posvěcující a používá k tomu přirovnání lidského těla: Ježíš je hlava a my jsme údy, týž život nadpřirozený proudí v Ježíši i v nás, toliko s tím rozdílem, že On jest jeho zdrojem, my jsme toliko jeho účastníky. Jsme-li takto od křtu svatého s Kristem úzce spojeni, máme-li podíl na Jeho božské přirozenosti skrze milost posvěcující, pak jsme zároveň přivtěleni také jako spolupracovníci k Jeho vykupitelskému dílu. Bůh nás nepotřebuje

k vykoupení světa v tom smyslu, jako bychom mohli, anebo měli něco přidat ze svého k ceně vykupitelské smrti Kristovy, neboť víme, že jest nekonečné hodnoty a spíše my z ní všechno čerpáme, než abychom něčím k ní přispívali. Chtěl však ve své nezměrné lásce povolati a použítí nás k spolupráci na záchraně a spásě duší, chtěl si z nás učiniti činné účastníky, pokračovatele a rozdavatele velikého díla Vykoupení. A čím vykoupil Kristus svět? Smírnou obětí v mukách a utrpení! Údům jest nutno se přizpůsobit k Hlavě, spolupracovníci musí jednati jako jejich Vzor a Mistr. V tom smyslu svatý Pavel, když upozorňuje na to, že musíme míti účast na vykupitelském díle Ježíše Krista, praví nejen, že máme doplňovati poslání Kristovo, nýbrž že máme doplňovati jeho utrpení. (Srovnej Kolos. 1, 24.)

„Při obětování nalévá kněz do kalicha víno a potom je pod těžkým hříchem povi-

nen přilítí kapku vody. Tím je naznačena úloha Božského Spasitele a úloha naše, poměrná cena prostřednictví jeho a prostřednictví našeho. Víno samo o sobě by stačilo k proměňování, přece však se závazně požaduje kapka vody, a mocí božských slov se v okamžiku proměňuje v krev Ježíše Krista. Naše účast při vykoupení světa je nepatrná takřka nekonečně. Kapka vody... copak je to kapka? Ale Bůh ji žádá. A tento pranepatrný přídavek proměňuje tím, že jej připojuje ke své oběti. Toto nic stává se všemohoucím všemohoucností, kterou mu uděluje Bůh. A tímto ničím, jež se stalo něčím, budou duše vykoupeny. Bez obětování tohoto ničeho, jež samo o sobě nemá významu, ale spojením s Kristem má tak velkou cenu, bylo by snad mnoho duší ztraceno." (R. Plus: Myšlenka smíru, str. 11. 12.)

Ano takovýto pohled duše na smírnou oběť jejího utrpení, spojovaného s Ježíšem Kristem na kříži, jest pro opravdového

křesťana nejplnější a zároveň nejkrásnější odpovědí na otázku: „Proč trpím?“ Pochopení toho ovšem záleží na míře lásky Boží v našich duších. Jenom duše Krista vřele milující přijme bez reptání jeho slova: „Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne!“ (Lukáš 9, 23.)

Boží Prozřetelnost a hřích.

Tak obšírně jsme odpověděli na první „Proč“, jež nejvíce a nejčastěji bývá namítáno proti Božské Prozřetelnosti.

Leč máme druhé „Proč?“. Proč na světě je zlo mravní, hřích a nepravost? Co máme říci o poměru mravního zla a Boží Prozřetelnosti? Můžeme říci, že Bůh chce přímo hřích? To není naprosto možné, neboť jestliže - jak jsme řekli - nechce Bůh přímo ani zlo fyzické, tím méně by mohl chtít zlo

mravní. Vždyť mravní zlo - hřích, přímo se přičí Bohu samému, jenž jest Svatost sama, tedy vyloučení jakékoliv nepravosti. Tedy ptáme se dále: Mohl by Bůh chtít hřích nepřímou - jako je tomu u zla fyzického? Mohl by na někoho seslati hřích, aby to bylo prostředkem pro nějaké dobro? Ani to není možné, neboť není dovoleno použití mravně špatných prostředků k dosažení mravně dobrého cíle. Mravně špatný prostředek činí i cíl mravně špatným. Nesmím na příklad odcizit svému bližnímu peněženku, abych z ní rozdával almužnu chudým. Tudíž Bůh žádným způsobem, ani přímo jako cíl, ani nepřímou jako prostředek, nechce hřích. Tedy jak to, že hřích přece jest na světě? Bůh hřích, čili mravní zlo připouští. Bůh dal člověku svobodnou vůli. Je-li člověk svobodný, může i hřešit, může svobody zneužít. Za to jest ovšem člověk sám odpověden a nikoliv Bůh. Dá-li lékařník na lékařský předpis nemocnému

určitý lék, který v malých dávkách by pacientovi nesmírně prospíval ke zdraví, nemocný však požije léku najednou a tím se otráví, není tím vinen lékárník, nýbrž sám nemocný, jenž léku zneužil. Právě tak je to se svobodnou vůlí člověka. Byla Bohem člověku dána jako převzácný a přeužitečný dar a statek, neboť veškerá záslužnost našich skutků a ctností spočívá v jejich nevynucenosti. Bez svobody vůle byly by to skutky, jež musily býti vykonány a nezasluhovaly by žádného údivu, žádné chvály a odplaty. Ovšem jako v našem přirovnání s lékem, tak i svobodné vůle dá se zneužítí. Rozhodl-li Bůh dát člověku svobodnou vůli, nutně z toho vyplývá, že zneužití svobodné vůle, to je vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího, čili hřích, jest dílem a vinou pouze člověka. Bůh jej toliko dopouští, neboť kdyby všechno mravní zlo ve světě chtěl zamezit, musil by nás zba-

viti svobodné vůle a tím také veškeré záslužnosti a možnosti odměny.

I když hřích je urážkou Boží, přece konec konců Bohu se dostane oslavy i od hříšníků, kteří buďto činíce po hříchu pokání, dojdou spasení a budou věčně v nebi hlásat Boží nekonečné Milosrdenství, anebo nekajícně trvající ve hříchu, budou věčnými hlasateli nekonečné Spravedlnosti Boží jako zavrženci v pekle. V každém případě Bůh dosáhne svého hlavního cíle - svoji slávu skrze tvorstvo.

A konečně Bůh ve své moudrosti dovede i mravní zlo tak řídit, že z něho vznikají dobré následky. Kolik dokladů bychom našli v dějinách lidstva! Člověk žasne, když jediným slovem Stvořitelovým světy z ničeho povstávají! Ale ještě více musí žasnouti, vidí-li, jak Bůh odbojnou mysl a vůli člověka dovede obrátiti k vykonávání svých věčných úmyslů a falešné tóny světa uvádí v nejkrásnější konečný souzvuk...

Boží Prozřetelnost a záhada životních rozdílů.

A teď již zbývá nám třetí „Proč?“ Proč se na světě mnohdy mají dobře lidé špatní a proč trpívají lidé dobří?

Nutno si uvědomiti dvě věci. Nikdo z lidí není tak zlý, že by ani prášek dobra na něm nebylo. A obráceně - jak jsme již řekli - nikdo, z lidí, kromě Panny Marie, není tak dobrý, že by nebylo na něm ani sebe menší mravní vady a nedokonalosti. I lidé bezbožní a špatní konají přirozeně dobré skutky, na příklad ctí rodiče, bývají dobročinní, poctiví a svědomití ve svých pracech a ve svém zaměstnání. Každé dobro musí dojíti odměny, to vyžaduje nejvyšší Božská Spravedlnost. Leč kde se má dostati lidem bezbožným, žijícím ve smrtelných hříších, o Boha se nestarajícím této odměny za jejich přirozeně dobré skutky? Bůh, který před-

vídá ve své Vševědoucnosti jejich neka-
jícnou zatvrzelost až do konce života, ví
že nebude míti možnosti odměnit jejich
dobro v nebesích, neboť člověka, umírají-
cího ve stavu těžkého hříchu čeká - jak
víme - věčné zavržení. Když tedy pro ně
na věčnosti není žádné odměny, nýbrž jen
věčný trest, vyžaduje Boží Spravedlnost,
aby jejich přirozené dobré skutky byly
odměňovány již zde v pozemském životě,
hmotnými statky, blahobytem, ctí a váž-
ností. Čím však je všechno pozemské
štěstí v porovnání s nebem? Asi to, čím
je mzda dělníka v poměru k dědictví jed-
norozného syna.

Svatý Augustin přirovnává štěstí bezbož-
níků k rybě, která se žene za lákadlem
na udici; její konec je smrt. Ba vlastně
již na tomto světě tak často všechn lesk
a nádhera bývá vlastně jen příkrývkou
a pozlátkem vnitřního děsivého prázdna.
Jak jinak si vysvětliti, že právě většina
sebevražd je z řad boháčů a prostopášní-

ků, kteří pijí z rozkoše světa plnými poháry?! Výčitky svědomí, rozervanost, jež se v jejich srdcích ozývájí, bezedná nenasytnost jejich nitra, jež je šíleně števe z požitku do požitku, a nakonec odporná hořkost a zdrcující hnus nad vlastním životem, to vše jim nepopřeje ani jednoho okamžiku klidného štěstí a blaha. Za to je blaživý pokoj svědomí spravedlivému nejlepší odměnou a náhradou již zde na světě zvláště ve chvíli posledního výdechu za všechny svízele, které vytrpěl.

Bůh je věčný a není omezen k projevu trestu na tento pozemský náš život. Bůh může čekati - nechá hříšníka se brodit v hříších, klidně pohlíží, jak v hříšné rozkoši, nevěře a rouhání tráví dny svého života. Hříšník mu neujde. Bůh náhle přestřihne nit jeho života a nešťastník propadá věčnému zavržení, zatím co spravedlivému otevrou se rajske brány. Vzpomeňme na boháče a chudého Lazara z

evangelia! (Luk. 16, 19-31). Jaký rozdíl v životě a jaký osud po smrti!

A jako hříšník není na světě opravdu šťasten, tak dobrý člověk není nikdy opravdově nešťasten. Ne že by nebyl citlivý k bolestem a utrpením, ne že by se před nimi nechvěl, ne že by pod nimi neklesal! Člověk je složen ze dvou částí: z těla a duše. A tak tento činitel různě se může uplatňovati v utrpení. Zatím co naše tělo, naše smysly, náš cit bolestně úpí, duše naše může nadšeně rozpínati své peruti k radostnému vzletu. „Jsem naplněn útěchou, překypuji radostí při všem soužení svém!“, to jsou slova svatého Pavla. (2. Kor. 7, 4.):

Opravdu svaté duše často dovedly jásati vnitřním blahem uprostřed nesmírných utrpení. Zmiňme se o šlechtné bytosti, svaté Alžbětě Durynské (1207-1231)! Jí, mladičké, půvabně krásné a andělsky předobré ženě je náhle smrtí odňat manžel a její rodinné štěstí je v mžiku rozbito.

Dvacetiletá vdova s třemi malými dítkami se stává obětí krutosti vlastního švagra. Za tuhé zimy s holýma rukama je vyhnána i s dětmi z hradu Wartburgu jako žebračka, před kterou všude zavírají dveře. A tak stála tato přešlechetná a předobrá kněžna na ulici v nejtrpčí nuzotě a opuštěnosti za širé studené noci. Konečně našla nocleh ve stáji. Tu slyší kolem dvanácté hodiny půlnoční zvonek z kostela Menších bratří svatého Františka. Alžběta vstává a spěchá do kostela. Mnichové se tam modlí. Kněžna sama tento kostel založila. Proto se domnívá, že jest oprávněna o něco požádati. A zač prosí? Prosí, aby mnichové s ní zapěli hymnus: „Tebe, Bože, chválíme!“ na poděkování za všechny kříže, jež na ni Bůh seslal...

„Těm kdož milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému“, praví svatý Pavel v listě k Římanům (8, 28.).

ZÁVĚR: MRAVNÍ DŮSLEDKY

Naše pojednání mělo za účel nejen poučit, nýbrž také posílit vnitřní duchovní život. Jaké ctnosti si tedy máme z těchto slov odnésti do života?

Především **h l u b o k o u p o k o r u**. Uznejme nad sebou svrchovaného Pána, jehož plány a činy nezávisí na našem chtění či nechtění. Bud' pokorný - a rád se skloníš pod pravici Prozřetelnosti Boží, i když jí nebudeš rozumět!

S pokorou musí jíti i naše neomezená **d ů v ě r a**. Ta pravice není ruka tyrana, nýbrž předobrého Otce.

*Ty's, Bože, všemocný - a já jsem sláb,
jak v moři lodička se zmitám,
jsem pouhé nic, a jako tonoucí
se ruky Tvé, ó Pane, chytám!*

*Té ruky otcovské, jež tolikrát
mne z prachu země zvedla k výši,
té ruky předobré, jež v sladký med
mi změnila vždy bolu čiši...*

*V tu ruku Tvou, ó věčný Bože můj,
se s důvěrou jak dítě vkládám:
Mne neopušť, když sil mi ubývá,
a zachyť mne, když zemdlen padám...*

*Ta myšlenka mou vůli zocelí
a v duši moji pevnost vloží:
Jsem nicota, jsem jenom pouhý stín -
však spočívám přec - v ruce Boží...!!!*

Ovšem pod roušku nepravé důvěry nesmí se skrývati naše lenivost a opovážlivé spolehání na milosrdenství Boží. Nesmíme si říci: „Když Boží Prozřetelnost nad mým životem vládne, složím ruce v klín a Bůh se již o mne postará!“ Bůh chce, abychom i v řádu Prozřetelnosti spolu s ním pracovali. „Jak nevíš, která jest cesta větru a kterak se skládají kosti v mateřském lůně, tak neznáš skutků Božích, neznáš skutků Toho, jenž pů-

sobí všechno! Ráno rozsévej své símě a večer ať ruka tvá neodpočívá! Neboť nevíš, které lépe vzejde, to či ono, nebo zda obojí stejně se zdaří." (Kazatel 11, 5, 6,), tak nás poučuje Písmo svaté. A moudrost našich předků? Dala nám přec přísloví: „Přičiň se, člověče, a Pán Bůh ti požehná!" Deus providebit - vigilandum tamen! - Bůh bude pečovati - já však musím bdít, bývalo v dávných staletích heslem císařů a králů. A svatý Ignác z Loyoly dává poučení: „To budiž prvé pravidlo všeho tvého konání: Důvěřuj v Boha tak, jako by celkový zdar věci nezávisel na tobě, nýbrž na Bohu! Při tom však na ně vynakládej všechnu píli, jako by Bůh nekonal nic, nýbrž vše ty! (S. Ing. apud Nollarc; viz Gabriel Henevesi T. J.: Jiskry sv. Ignáce str. 10.).

A konečně je to naprosté odevzdání se do vůle Boží. Podřídíme-li v utrpení svou vůli plánům vůle Boží, blaze nám!

Umíral otec. Před smrtí podal svému synu malou skříňku se slovy: „Vezmi si ji a dobře ji uschovej! Až tě potká neštěstí, pak ji otevři!“ Uplynulo několik let. Tu syna stihlo neštěstí. Otevřel zvědavě skříňku. Co v ní našel? Dvě dřevěné tyčinky, jednu delší, druhou kratší. Na první bylo napsáno: „Vůle Boží“, na kratší: „Tvá vlastní vůle“. Vedle toho byl lístek se slovy: „Položíš-li svou vůli přes vůli Boží, budeš mít kříž; jestliže však ji srovnáš s vůlí Boží, každý kříž tebe mine!“

U svatostánku si vyprošujme, abychom se naučili tomuto velikému umění. Neboť kdo dovede podřizovat vůli svou svaté vůli Boží, tomu i těžce dopadající ruka Božího navštívení se záhy promění v něžné pohlazení nejdobrotivější otcovské dlaně...!

PROČ?

Když ve tvém žití bolest hlodá
jak v dřevě skrytý červotoč,
snad přijde den, kdy duši zbodá
ta otázka: „Můj Bože, proč?!”

Pak o útěchu prosbu šeptej
a třeba pláčem líce smoč!
Vždyť člověk jsi! Však přec se neptej
to jediné! To svoje: Proč?!

A na kříž k trpícímu Kristu
své uslzené oči stoč!
Tvá bolest je ti na očistu
a v nebi poznáš - její Proč?!

Dr Čeněk Maria Tomiško

JSME V RUKOU BOŽÍCH. O Boží Prozřetelnosti

Kuncířovy knihy sv. 369 (Vinice Páně sv. 35)

Imprimi potest. Episcopatus ordinariatus.

Reginae-Gradecensis die 3. Decembris 1944. N.E. 9152

Podle osnovy Antonína Lískovce vytiskla

knihtiskárna Všetečka a spol., Praha XII.

Vydal L. P. 1947 Ladislav Kuncíř, nakladatel v Praze

První vydání 1000 výtisků. Cena brož. výt. Kčs 18.—